

Oglaši, pripisana itd.
izdaju i ratunaju se na temelju
članika ili po dogovoru.

Nova za predbrojbu, oglaši itd.
bilje se napravljeno ili polož-
mocno pošt. stanicom u Beču
za administraciju lata u Puli.

Kod paruđe, valje točno oz-
načiti ime, prezime i najbližu
poštu predbrojku.

Tko list ne vrijeđa ne primi,
neka to javi odpravnici u
stvarnom pismu, za koji se
ne plaća postarina, ako ne iz-
vani napisi "Reklamacija".

Cekovnog računa br. 84749.

Telefon tiskare broj 38.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

„Slogom rastu male stvari, a ne slogom svoj pokvare“. Narodna postolica.

Odgovorni urednik i izdavatelj Jerko J. Mahulja. — U nakladi tiskare Leginja i dr. u Puli ulica Giulia 1. — Glavni suradnik prof. M. Mandić u Trstu (Via Crociera br. 1, II. kat.).

Ovim brojem počeli smo obustavljati šíjanje lista svim onima, koji nam duguju na predplati za dve i više godina; a u mjesecu marcu obustaviti da moži i onima, koji nam do konca februara ne podmire predplatu za godinu 1908.

Uredništvo i uprava
„NAŠE SLOGE.“

Narodni mir u Istri.

III.

Rekli smo da ćemo sada izreći otvoreno naše mnenje o tobožnjem kompromisu između nas i Talijana, zato što tek sada vidimo neiskrenost faktora koji su nas naveli na taj sporazum, a kojim faktorima i s kojim sporazumom grozno smo našjeli. Vjerovali smo na iskrenost; doživili smo grubu neiskrenost, zato sada kao onaj koga prevari lopov, hoćemo da kažemo bez rukavica, što si bio i što si sada. Vuk mnenja dlaku ali čudi nikada — kaže hrvatska narodna poslovica, — i sasvim tim mi Hrvati smo u pregovorima s Talijanima napustili znamenovanje te poslovice, i upustili smo se u pregovore misleći, da je Talijane barem njihova toli razvijana kultura u toliko oplemenila, da će poštivati zadani rieč.

Još ne možemo suditi, da li je bila pogreška naših ne što su se puštali u pregovore, nego što su prihvatali takove točke. Žalivože sada uvijamo, da smo bili prevareni. Neka nam se dozvoli jedna mala refleksija. Mi Hrvati upravo kao da smo stvo-

reni za to, da bivamo uvjek nasmareni ili namagjareni. Kad god jace izbjije naša narodna sviest i vlastodržci uvide, da s tim narodom treba računati, eto ih odmah k nama da s nama započnu nekakve pregovore. A

i zločine, koje oni i njihovi štice-nici prave na našem narodnom tielu. Tada su bili gluhi i nisu nam vjerovali; a kad nakon toliko godina narod sam svojom mukotrpnom i žilavom borbom za najprimitivnija svoja prava osvješćen podiže glavu, doletiće nam sladkim i medenim riečima: evo brate ruke pomirnice. To će reći, dok sam te gnjavio i tlačio, dok ti nisam dopustio da svojim dahom dišeš, da svojim jezikom zboriš, da se u svojem jeziku krstlu, pismu i knjigama naučiš, da svojim jezikom i knjigom koracaš u kulturi i gospodarstvenom blagostanju usporedi s drugim narodima, koji su na tvojem robovanju i u vječnoj ratnoj spremi osnivali svoju kulturu i blagostanje,

— do tada te nisam trebao, za to plaćaj i robuj; ali sad si me presrašio, pomirimo se! Teškom li rukom mogosmo pružiti našu desnicu na mir. Pa ipak stoljetno tlačenje i prisilno i lopovsko robovanje nas sklene i pružimo ruku na mir, misleć olakšat će nam. Teško pravednomu i tlačenomu, ali zato budite tricni i budni. To treba da nas vodi u buduće. Ono što postignemo imamo zahtvalli jedino nama s našom žilavom borbom i pozitivnošću

te je suvišno da idemo na pregovaranja varavih obećanja. Što nam nisu prije htjeli dati neće dati ni sada, a ono što postignemo, čvrsto držmo i nastavljajmo borbu i dalje, pak je uspjeh siguran i naša prava doći će sama bez ikakvih pregovora, jer borba je naša za svetu i pravednu stvar.

Talijani nakon našeg prekrasnog uspjeha u izborima za carevinsko vrijeme god. 1907., ostaše osupnuti i dadeće razumjeti vladu da se žele s nama nagoditi. I započeće pregovori, koji svršiće sa prihvatom nove izborne reforme za zemaljski sabor. Na temelju tog novog zakona provedeni su već i izbori na obće zadovoljstvo Talijana i c. k. vlade. Ti izbori pokazali su jasno, da je novi izborni red za Istru iliti sporazum s Talijanima plaćen našom kožom. To uvidja sada i najkratkovidniji; prošli zemaljski izbori najbolje su pokazali, da se na osnovci nepravednosti neda postići narodni mir i taj neće sve doile nastati, doklegod vlasta neprestane Talijane milovati i dok god se ne postavi na nepristrano jednakopravno stanovište. Bez toga nema mira, tim više što su Talijani makar i prividno sklopljeni mir sami narušili i onim časom prestao je za nas obstojati tobožnji kompromis.

Što smo postigli novom izbornom reformom. To, da smo opet bili naprosto prevareni i prepusteni opel prepotenciji Talijana. Činjenica je, da su Talijani novom izbornom reformom izdali svoju vladavinu u dru-

gom nepopravljenom izdanju, ako ne pogoršanom. Dokazuje to 15.000 K za komunalnu talijansku gimnaziju u Puli (nepotrebnu), razdieljenje hrvatske škole u Susku (čisto hrvatskom mjestu) u talijansku i hrvatsku školu i t. d. i t. d., — što su sve Talijani proveli iza sklopljenog sporazuma.

Prohjelo se Talijanima i vlasti još jednog sporazuma, sporazuma u saboru, da mogu i tu mirno vršiti „zakon“ proti nama, da tobože nam privolom i opet rade s nama što ih je volja, da nas gnjave i tlače. Ali iskustvo je najbolji učitelj te ovog puta naši zastupnici nisu išli na lipjak ni Talijanima ni vlasti. A i neće više; sporazumi nama do sada nisu doneli nikakve koristi, nama su samo škodili. Sve što smo postigli za naš narod, sve što imamo, treba da zahvalimo borbi, i tu borbu nastaviti čemo do skrajnosti, i kao što je do sada naša borba bila ovjencana uspjesima, tako ćvrsto vjerujemo da će biti i od sada, jer se borimo za pravo i pravdu. Mi ne pitamo tuđega, mi zahtjevamo da nam se dade što nam se otelo, i ne dopustimo da se odnarođuje naš narod, te ćemo to braniti do zadnje kapi krvii.

Talijani su takodjer zaključili sada da se sazove sabor; ne razumijemo njihov preokret, ali nam se čini da taj njihov zahtjev nije iskren, sumnijamo da se tu ne krije kakova običajna njihova zamka, kojom bi

Porečko-puljska biskupija.

(Nastavak.)

Općina Oprtalj ovamo ne spada:

Vizinada. To vam je socijalistička općina, jedina u Istri, koju socijalizam vodi u krilo majke Italije. Žiteljstva ima 8978. Od tih 4 tisuća samo je 4 (svih četiri) ljudi u državnoj statistici 1900. upisano među „ine“, koji ne spadaju ni među Talijane, nego su socijalisti. Hrvati ima tobože samo 927, a ostale 3 tisuće su Talijani, — ne socijalisti. Jedino podopćina Kastelir je većinom hrvatska (891 Hrvat i 828 Talijana), a u ostalima (Labinci i Vizinada) nas skoro ni nema. Istina je pako ovo: u Kašteliru su svi Hrvati, skoro svi i po osjećaju, pak recimo, da ima „Talijana“ 10%, t. j. jedna stotina, ali i to je previše. Labinci se žalibaju većinom drže Talijanima, premda ih neće biti ni polovica, 50%, 800. Talijanski se to injesto zove S. Domenica, po čemu so može suditi, da su so oni ovamo doselili iz Sv. Nedjelje iz labinske općine, što potvrđuje i hrvatsko име Labinci. Kad su odanle

dost, sigurno su Talijani? U podopćini Vizinadi većina je upisana za Talijane, premda će biti tek 40%. Ni u općini nije dakle talijanska nego hrvatska, ali općinski oči u Vizinadi nam dobjivaju: Qui siamo socialisti! A tako? Pa zašto nije vas socijalistički načelnik Dr. Ritossa kod posljednjih izbora kandidirao u svojim stranama, nego su ga izabrali socijalisti u Pulji?

Ali što je ovo pitam: zar nismo mi i socijalistična talijanska boje ščavi, porchi schiavi?

Tako smo eto prošli mitropolinski sudbeni kolar, a onda dolezi na koncu porečki.

Poreč. Ta općina ima 10.186 stanovnika. U svim porečnim općinama je prečarstvo po narodnosti izmjenošćeno, ali ne u onolikoj mjeri, kako hoće Talijani.

Varvari i Baderna su skoro posve nase (po 5% Talijana), tako i Foškulin, Mongebalj, Monsalij i Žbandaj (po 10% Talijana) imaju ogromne hrvatske većine. Juce smo potalijanci u Vrbizi i Dračevcu (po 80% Talijana), a po gotovo u

Frati, Muju, Novoj Vasi i Taru gdje je već potalijanjenje tako daleko došlo, da Hrvati sačinjavaju manjinu (po 60%, Talijana). Poreč kao porezna općina je talijanski sa malom hrvatskom manjinom od 5%. Ipak još uvijek ima u Štavoj općini toliko Hrvata, da sačinjavaju polovicu pučanstva, a ne samo četvrtinu, kako hoće državna statistika. Nije čudo, da ovde stojimo ovako zlo, kad Talijani vojuju svim sredstvima proti nama, a naša stranka pomaže slabu. Koji hoće da znade, kako je na ovim stranama, neka podje jedan put samo n. pr. u Tar. A ti su krajevi za nas veoma važni, jer tu naš narod dolazi na zapadnoj obali Istre sve do mora, pak nema dvojbe, da je budućnost u Istri onoga, koji bude vladao obalom i morem. To nas uči prošlost i sadašnjost Dalmacije, prošlost i sadašnjost Istre, koju je do danas sigurno zato najviše talijanska, jer je Talijanima more kao plaća, na koju dišu svu svoju gospodarsku i političku moć i premoć. Svi dobro znamo, da Istra može kroz ratarsku i stočarsku zemlju samo životariti. Prilidniji ju može sumo obrati i

trgovina, ako se tim bude bavilo njezinu stanovništvo. Koliko vrijede kod nas šume i pasnjaci, no treba trošiti mnogo riječi. To je samo krš, a u šume se ubraja i grmijo, koje nema jednoga stabla. Ratarnstvo ne može da nas prehrani: osim vina ostali proizvodi ne dotječu za potrebu, te se žito još mora uvažati. Prodaja je vina, radi velikoga roda vina u monarhiji i vani, zapola, te tako prleti zemlji gospodarske krize. Uvjeta za obet i trgovinu im a u zemlji dosta; samo je do poduzetnosti pučanstva i pomoći vlasti, da se ovo izvede. Ako nam na zapadnoj obali Istre propadne naša pučanstvo, bit će utjecaj talijanskoga primjora na hrvatsko zagorje još veći nego je danas, kad talijanski građevi spavaju u trgovackom pogledu. Ali tako neće ostati, jer ni Trst ni Rijeka nisu ni najbolje ni jedine luke monarhije na istočnoj obali Jadranskoga mora, nego će ne trgovacki život jedinom pronuti na cijeloj obali, ali ne daj Bože da to bude, kad već tamо Hrvati ne bude.

(Nastaviti će se.)

Izlaži svakog četvrtka
o podne.

Netiskani dopisi se ne vraćaju
nepotpisani ne tiskaju
nefrankirani ne primeju.
Predplatiti se poštarnom sto-
m K u obč. } na godinu
ili K 5 — odn. K 250 na
pot godinu.

Izvan carevine više poštiranja
plaća i utužuje se u Puli.

Pojedini broj stoji ro h, za-
stavlji zo h, kolji u Puli, tolj
izvan iste.

Uredništvo i uprava nalazi se
u „Tiskari Legion“ i dr. pre-
dr. Krmpolić i dr. (Via Giulia
br. 2), kamo neka se naslovuju
eve ploma i preplate.

htjeli lovit naše.*.) Nadamo se da im to neće poći za rukom, te je do vlaste da izvrši zaključje jedne i druge stranke da sazove sabor. Buduće držanje vlaste pokazat će nam da li želi mir naroda, ili nas hoće i nadalje prepustiti na milost i nemilost Tarijanu, a već sada upozorujemo i Tarijanu i vlastu da i najmanji pokušaj prevare naći će na najžešći odpor s naše strane i mire neće biti!

* Kad je ovo bilo već stampano stiže glas, da vlast neće savzeti sabor. Drago nam je, da se jo nema sumnja obistinila.

Novo ministarstvo.

Carevinsko vijeće bilo je dne 5. veljače t. g. naglo zaključeno. Njemacke novine, sve kao plaćene, trubile su u jedan glas, da su tomu krivi Česi, i oni koji su činili obstrukciju i oni, koji su to mirno gledali. U istini, u količku su na zaključenje tiplivali dogodaji u zastupničkoj kući, kada je zaključeno preuzetnost Njemačke i popustljivost c. k. vlade napravljena. Gnjev Čeha na izjavu c. k. vlade, da je češki jezik u kraljevini Češkoj samo prijesti, bio je opravдан. C. k. vlada bila je pripravila ublažiti, ispraviti tu svoju izjavu. Ali su skočili Njemci, pa rekli c. k. vladi, da oni nedopustuju toga ispravljanja. I c. k. vlada nije ugodovoljila. Dogodilo se je onda što je poznato.

Čim bilo carevinsko vijeće zaključeno, odmah se je počelo govoriti o promjeni ministarstva. Njeki su mislili da će sastav ministarstva biti povjeren Gauthschu ili komu drugom. Bio je povjeren Biererth. Vladina trubila, a to su u znamenitijih zgoduh sve Bečke njemačke novine, trubile su, da novo ministarstvo neće biti činovničko, niti parlamentarno, već sastavljeno iz osoba manje poznatih, a sposobnih, koje će znati i htjeti nepristrano voditi državnu upravu. U istinu je to ministarstvo činovničko i parlamentarno, mnogo gore, nego li bijaše ikoje u trideset godina natrag. Činovnici su: ministar-predsjednik Biererth, ministar unutarnjih poslova Haerdl, ministar željeznicu Wrba, ministar javnih radova Ritt. K njima se može pribrojiti i ministar rata Georgi i ministar poljodjelstva prof. Brus. Ministar financija Dr. Bilinski je i činovnik i parlamentarac. Isto se može reći i o ministru bogostovju i nastave grofu Stürgkh. Ministar trgovine Dr. Weisskirchner, je parlamentarac. Ministar pravosuđa Dr. Hohenberger je propalji parlamentarac. Narod ga nije izabran u zastupničku kuću, kao ni grofa Stürgkha, a vlast ga nije imenovao, kao onoga poslednjega u gospodsku kuću. Od svih deset, osam je Njemaca i dva Slavena, i to jedan Poljak drugi Čeh.

Već to bilo bi dovoljno da se označi novo ministarstvo Biererthovo, nogo sma i gorega.

Osobit biljež potom ministarstvu doju s jedne strane Dr. Bilinski, s druge grof Stürgkh sa svojim privjeskom doktorom Hohenburgerom.

U cijelokupnoj monarhiji je na dnevnom redu pitanje austro-ugarske banke. Magjari viču za razdielom u austrijsku i ugarsku banku. U istinu takove oni nebi htjeli, jer bi jih gospodarski uništiti mogla. Njihova tajna želja ide za kartelinimi bankama, takovim najme, da bi se ustrojile dvije banke, ali da bi jedna šteto druge pokrivala; magjarske šteto austrijska banka. Za to doseći, naročito u neparlamentarno dobu, nije za Magjare valja zgodnije osobe nego li je Dr. Bilinski. On je Poljak; nego kožu da ima i židovske krvi u njem, a židovskog nacija svakako. U posljednjih dvadesetak godina on je bio profesor na sveučilištu u La-

wowu, član zastupničke kuće, voditelj željezničkih poslova, predsjednik austro-ugarske banke, sada po drugi put austrijski ministar financija. Da ne smjerište osobitog zadatka, teško da bi ostavio mjesto predsjednika austro-ugarske banke, koje je mnogo uživio nego li mjesto austrijskoga ministra financija. Koliko ušla prijazan kod Magjara, vidi se stoga, što su oni dopustili da bude predsjednik austro-ugarske banke i onih pet godina, kolika imadu pravo Magjari na svoga predsjednika te banke. Kad su mu to Magjari, koji su to osjetljivi, prijeli Austriju, i koji ovoj u jednoj stvari ni za critku ne popustaju, dopustili, imali su stalno osobitih razloga za to.

Grof Stürgkh je na parlamentarnom poprštu kakih dvadeset godina. Prikazao se je u zastupničkoj kući, kao jedan od predstavnika Štajerskoga njemačkoga vladajućeg. Ili da dobije službu ili da radi u svojem smjeru, on je dvadesetih godina primio službu ministarstvenog savjetnika u ministarstvu bogostovja i nastave. Dugo nije ostao. Ili mu nije prijalo, ili nebjaje sposoban. Kasnije nalazio ga opet u zastupničkoj kući. Godine 1902., kad se je poslje pet godina opet jednom redovito razpravljao proračun, je grof Stürgkh, već onda excellens, izvjesitelj za srednje škole, u proračunskom odboru. Tada su se u tom odboru razpravljala tri srednjeskolska pitanja, koja su onda zaokupljala možo se reći javno mnijenje svih kraljevih i pokrajinskih zastupanju u čitavinskom vijeću. Bilo je to pitanje češke gimnazije u Opavi, koju bijaše vlast, prije privatnu, preuzeala u svoju upravu; pitanje poljske privatne gimnazije u Tještinu, kojoj je vlast bila bila oveću podpora;

pitanje takočvane slovenske gimnazije u Celju, koju je vlast već 1895. bila ustrojila; i pitanje hrvatske gimnazije u Pazinu, koju je vlast par godina prije toga bila ustrojila. Podpori za Tješinskiju poljsku gimnaziju nije se Stürgkh protivio, stalno u misli da će tako dobiti na svoju stranu u trih ostalih pitanjih takodjer Poljake. Glède češke gimnazije u Opavi postavio je predlog da se premjesti u koje drugo mjesto, češko, makar solo. Gledo takočvane slovenske gimnazije u Celju predložio je, da se ta gimnazija u tom gradu ukine. Obzirom na hrvatsku gimnaziju u Pazinu postavio je Dr. Rizzi (onda još ne kapetan) valja si je zasluzio kaptaniju i nečinjani onom prigodom izrečenim!) predlog da se istu premjesti u koje drugo mjesto. Grof Stürgkh kao izvještaj je prihvatio taj predlog Rizzi-a, i glasovan ranj, ujedno sa kranjskim rješenjem veleposjednikom barunom Schivelgelom. Za grofa Stürgkha bila je Opava njemačko mjesto, Celje njemački grad, Pazin talijanski grad. Grof Stürgkh, sadanj ministar bogostovja i nastave, bio je so poslavio odlučno na stanovište najpreteranih Njemačaca u trih pitanjih, radi kojih bijaše parlament i cijelo javno mjenje Austrije razdjelejeno u dva tabora.

U zadnje doba imenovalo se ga je kao kandidata za mjesto predsjednika Lloydja. Mjeso to mu je uzeo drugi Štajerski zagrijeni Njeman Dr. Derschatta. Grof Stürgkh, taj već 10—15 godina vječni ministarski kandidat, dosegao je pod barunom Biererthom ono desa nije mogao doseći pod tolikimi prvačnjimi ministarstvima. Barun Biererth osvjetlio je sebe i svojo ministarstvo imenovanjem ministrom grofa Stürgkha, i njegova privjeska, odvjetnika Dr. Hohenbergera, koga je Stürgkh Biererthu proprio.

Ne čudimo se ni malo, što se jo konacno vodstvo Slovaca i Hrvata i Čeha svih stranaka, odlučilo za određenu oporbu ministarstvu Biererthovu. Nečudimo se i odobrovavamo, zatoč da ustrojimo u svojoj odluci, za čest i korist naroda koje predstavlja. Može Biererth uz svoju Stürgkh

vaditi državnu upravu „nepristanom“ i jeziku. C. k. vlasta njim pogoduje i u tom kada i u svem drugom, prema zna, da je u razini kotar malo Tarijanu koji bi se u Buzetkom ipoljodjelstvom. Sudbeni kotar Podgradski ostaje i sad bez poljodjelskoga učitelja, prema da bi bao temo bio nuždan kako takav učitelj tako i veterinar. Službu putujućega učitelja u tom kotaru imao bi obavljati onaj iz Buzeta; ali kako će kad imo u Buzetkom i Porečkom kotaru takoliko posla, i kad občenje sa Podgradskim kotarom nije tako lako. Međutim mi pozdravljamo novoga poljodjelskoga putujućega učitelja g. Jakova Žnidarića, zatoč mu najbolji uspjeh i preporučujem ga našem hrvatskom pučanstvu.

Podgrad, dne 13. veljače 1909.

Obraćanja općinska uprava, koja je već godinu i pol preko zonkota doba na kor-millu, namjeravala je i nadalje produživati sa razpisatjem novih izbora, niti politička oblast reč bi da je tom učinku kraj, sklo-nila je da se razpisne izbore, što boli učinkenito tako da za biranje novog zastupstva bi ustanovljeni dani i to 1. i 2. ožujka za treće telo, dne 3. za drugo, a dne 4. za prvo telo. Nadali se je, da novo izabrata občinska uprava žastojati će od osoba svijestjuju svojih dužnosti, kojima će na srcu ležati dobrabit ovo toliko zapušteno općine zauzeti se za podignute njezine blagoslovanje.

Voloski kotar:

† Jelisava Ježica rodjena Brnčić. Poslije kratke bolesti umrla je u Opatiji gospodinja Jelisava Ježica rodjena Brnčić u 77.-oj godini svoga života. Blagopokojnica bila je od onih starinskih Opatljaka, koja bijaše marljive kao mravlji, i koje su nastojale živeć posav skromno, da si namručim više za svoju starost i za svoj pored. Dok njoj je suprug Vinko Ježica kao mornar i kormilar po moru bio i kao takav priljivo zasluživao, dotle je ona kod kuće sticala sitim radom, malom trgovinom. A otkad je on napustio mornarstvo, od tada su zajedno radili i sticali, i namrili si lijepe imetak. Živili su nerazdruživi kao uzor-suprugi. Suprug Vinko 79-godišnji starac shranov je upravo radi smrti svoje supruge. Srećom stanju s njim zajedno njegov čestiti sin Kostantin Ježica već takoliko godina občinski savjetnik, i ovoga vrednog supruga Marija, pak će oni nastojati ublažiti žalost svoga oca odnosno tista. Utjelom mu je i druga nježnost Marija, već udova, zajedno sa kćerkom si Elzom, jednim odvjetkom u obitelji. Sprovod blagopokojnice bio je dne 15. t. m. poslije podne, krasan sprovod, te je i on dokezom koliko bijaše slovana pokojna Jelisava i koliko je slovana obitelj Ježica. Za ljesom ukrašenim vionci stupao je razvezljeni sin Kostantin a uza njego nečakinju mu davanac godišnja Elza. A onda sledila je velika povorka drugih, muzikih i ženskih, može se reći sva Opatija, i mnogo iz bližnjeg okolice. Bio je tu i občinski načelnik, i savjetnici, i razni zastupnici, odvjetnici, lječnici, trgovci, obrtnici, radnici, ma sve. Triple blagopokojnice bilo je blagoslavljen u crkvi sv. Jakova kamo je ona zajedno sa suprugom toli rado zatuljila, a pak odvezeno na novo groblje i postavljeno u novu kraenu rakvu „Obitelji Ježica“. Blaga pokojnica Jelisava počivala u miru i njezin preostali nokt blagolzove primili i naše bolno saučešće.

Poljodjelski putujući učitelj u Voloskom. Odlukom 16. siječnja o. g. br. 49817. iz 1908. imenovan je c. k. ministarstvo poljodjelstva g. Jakova Žnidarića poljodjelskim učiteljem sa sjelom na Voloskom. Taj je učitelj za sudbeni kotar Volosko, i za hrvatske dijelove sudbenih kotara Labinskoga, Puljskoga i Vodnjan-skoga. Tako se bar prijavljava. Jer neće talijanska vladajuća klika da Hrvati ili Slovinci, makar kako dobro talijanski znali, budu imenovani za pojedino političko kotare gdje bi obavljali svoju službu za sve stanovnike bez razlike narodnosti

Glode društvenoga života u samom Podgradu nema tužba, dapace živjeti je da sloga koja vlast sudi Luči u uzdržata i u buduće. Takodjer i glède zabava idu sva čest odnosem odborima, kojih su upriličili „Biel ples“, „Pipčarski ples“, „Citaonički ples“, predstave, a održiva se još i „Krajuvni ples“ gorsko vilo o da, ovogodisnjem počinku odpratimo zloglasnog pusta. Spomenuti je, da se ovdješnji članovi „Gorsko vilo“ pod predsjedanjem Dra. Štrilića Vježbaju marljivo u pjevanju, tamboiruju a sad zapoleti će sa vježbami i glasba. Užitacu kojeg je zauzeo članove „Gorske vile“ želiti je da bude trajno, urođi dobrim plodom no samo za daljni društveni život nego i za naobrazbu, a još više za natjecanje okolinskih općinam u kojima vlast jošte nitišto i pomanjkanje započetka.

Ples u Lovranu. „Hrv. Citaonica“ u Lovranu priredila je dne 9. o. m. veliku plesnu zabavu u velikoj dvorani „Grand Kafe Adria“ u korist siromašne školske djecje. Premda je bila prva hrv. zabava u Lovranu, nakon punih 5 god., ispalila je vrlo krasnö, iznad svakog očekivanja. Isti bijaše dupkom puna vrljognog općinstva i našeg krasnog spola; osobito nam se je u lepom broju odazvala naša mlada gospodin i pravci iz Volosko-Opatije, koji donose i nekoliko djevoja za tombolu, na čemu im budi izrečena najljepša hvala.

Gradsko gospodstvo iz Voloskog, kao i četvorka pod ravnateljem gospodinom kapelnika Gervaisa zadovoljila je sve prisutne. Iz ponodi bila je tombola, a onda nam lovoraš skladno otpjevao nekoliko komada zatim se veselo nastavio ples do zore. Zabava je i materijalno krasno uspjela to donesla lepju svotu od 572 K.

Svakog rođendana, mora da razveseli ovaj lepi uspjeh, nakon toliko godina, budući je ova zabava matkilića one naših protivnika, što su i sami prijetni talijanski prijatelji. Tim više mora da nas veseli ovaj prvi uspjeh i da nas obudi na daljni rad, kad znamo, koliko su naši protivnici zaprekli postavljali, da nam zabavu osvojiti, kad su strašili sa sokolima i demonstracijama i bojkotom, nastojeci da nam kavaran zadnji čas salu otkaže. Ali hvala žilavosti i janstvu našeg odbora, nismo se dali zastrasiti, već učinimo, kako smo bili i naumili i uspjeh ne uzmazicu, na čemu nam je i kavaran sada vrlo zahvalni. A naši talijani, koji nam spremaju blamažu, doživješte sami crmatu, jer im sad više nitko ne vjeruje i nijekov pristaš, kojih je došlo mnogo, nemogu da se naše zabave dosta nahvate.

Pazinski Kotar.

Pazin, 18. veljače 1909.

Sramota!

Pod tim naslovom pišu nama iz Pažina: Na jednoj hrvatskoj pukoj školi uvedecko Pazin učiteliaju učitelj rodom Hrvat, koji je sinac mješke hrvatske majke koji se je uvek izicao dobrim i vatremin Hrvatom. I svi su ga do nedavna zvali rodoljubom, dobrim Hrvatom. A da on i zasluguje slavno i dlečno ime „Hrvat“? — Ne, i stoput: ne! Podrepnica je, da on se zrami svoga hrvatskoga imena. To sada se je uvek pisao s hrvatskim pravopisom, a sada je svoje prezime pospravio: išgubila su iz njega sve hrvatske slova, a na njihovo mjesto stupa italijanska. Sram ga budi!

Ako su mu se kotaci u glavi porezeli, neka ih brzo u red svede, jer čemo naći s njegovim imenom na javnosti, pak neka su i nji pade za uvek liga zaramote i ig narodnoga izdajstva.

Koparski kotar:

Učionica „Gorska Vila“ u Lanisima priredjuje u subotu u večer dan 20. ovog mjeseca zabavu sa tamburanjem, saljivom, kombolom i plesom. Za mnogobrojno prisustvovanje nojljepse pozivlje Odbor.

Narodni dar. Crkveni pjevaci — rodoljubni mladići i djevojke na Lupoglavlju, sakupljeni na skupnom objedu dne 4. o. m. sabrane za Družbu sv. Ćirila i Metoda K 10-76. Novac bi predan ročkoj Družbi noj podružnici. Živili!

Pišu nam iz Roča: Iza glavnih skupština Ročke posuđilice i gospodara trgovackog društva proslavili će se desetodišnjica obstanka Ročkog društva za šestodu i zajmovo i to sa zabavom kod koje će sudjelovati sa pjevanjem, deklamovanjem, predstavom (Seljaci u gradu) Buzelsko diletantisko i pjevacko društvo, dok će više biračkih komada odigrati Rocko tambursko društvo. Iza zabave biti će ples, svirati će Buzelska sokolska glasba. Za mnogobrojni posjet preporučuju se odbori spomenutih pružavata.

Razne primorske vesti.

Istarski sabor. Jučer je došao glazda vlasta neće još sazvati istarski sabor, jer da nebi mogao dulje vremena zasjetiti radi skorog ponovnog otvorenja carevinskog vjeća.

Tu je po sredi opet nekakva igra vlaste i Talijana s našim pravim. Nu o tom do zgorde jasnije.

Uredovanje kod gospodara, odjela c. kr. namještajstva u Trstu. Mjeseca svibnja 1908. podastro je učitelj u Novakih kod Pažina L. Tomasić molbu za podrpu za osnuve uzor-pčelinjaka. Zastupnik Vjekoslav Špirčić, saznav za tu molbu popitao se je o njezinom udecu kod nedavno stupivšega voditelja ministarstva poljoprjedstva. U hipu mu ovaj nije znao „ništa stalna reč“, već mu je obećao razviditi, te pismeno ga obavijestiti. I držao je riječ. Službenim pismom 9. veljače 1909. javio mu je da molbe Tomasićeve kod ministarstva poljoprjedstva dosad nejmja. Gdje leži sada već deseti mjesec? Gdje, nego kod c. kr. namještajstva u Trstu, odjelu za gospodarstvo (sa gospodrom Pipitzem i Fruhaufom), za kojega žaličica Hrvati istre tako rekuć neznaju, od kojega može se reći ništa nejmja, kojega neznaju, s kojim se niti razumjeti no mogu. I to je u dobi, u kojoj se toliko govorii o akciji za podignuće gospodarskoga stanju pučanstva u Istri!

„Mladost Istrana“. U Opatiji izlazio je pod uredničtvom g. Viktora Cara Emina a uz suradnju gg. Josipa Milakovića, Rikarda Katalinića Jeretova te Vladimira Nazona već drugi svezak „Mladost Istrana“.

lista za mladi svjet. Već ta činjenica, da su se uređivanja tog lista prihvatali ugledni naši književnici pokazuju nam na posebnu svrhu, koju imade služiti „Mladost Istrana“. Jeden od odličnih suradnika piše nam: „podupre li naš općinstvo uvjeren sam, da će naš „Mladost Istrana“ postati pravim meteziom hrvatskoga i da će mnogo ugraditi u mladjem svetu, a na mladim ostaje svjet“. Glavna svrha je nacionalno odgojne strane, da se mladom našem svetu, koji se kreće u najčišćim godinama školovanja podaže blivo i lepo, ugodno, zabavno i poučno, koje će odgovarati visini njihovog duševnog razvoja, širiti mladim dusevni pogled, buditi im i ustaljaviti u dušu plementita čuvstva, bila ona etičke ili estetske naravi. Uz to budjenje lepog nacionalnog čuvstvovanja, koji se kod mladih veže uz rođnu kuću, na rođnu obalu, te sitne predmete svagđanih života. Osim toga, gledać na posebni naš nacionalno-prosvjetni momenat, izdavači hoće da želju za čitanjem i pružavanjem prenesti i preko školskih godina, da se tako stvoriti u mladeži ona dovoljna dispozicija, koja će ih i u kasnijim godinama mladenačtva držati uz knjige i učiniti, da i oni, ako i nesu u školi ipak proširuju polje načrte. Tako će mnogoput težak trud učitelja ostati uzlađuan, to nakon škole propasti sve ono što se u školi osnovalo.

Prva dva broja „Mladost Istrana“ udešena su prema tome. U prvom broju vidimo zastupanog pjesnika Katalinića, Kranjčevića, našeg Car-Emina, i dr., a od skupnih eto Jules Lemaître-a, De Amicisa, Alphonse Daudeta. A imade i poučnih stvara, u onom obliku, koji je po djelu podešan. Da je potreba svakog lista bila osjećana, vidi se po brzom njegovom rasponu i po podporama, što ih je dobio. Ali kako će se povećati noklada, treba što izdužnije pomoći sa strane občinstva i prijetelja mladeži, te će time u velike doprinjeti, da nam se stvara svježa i poletna mladež, te ne bude buduća generacija križila nas, da joj nismo znali pružiti ono, što bi je učinilo narodnim temeljem i zaštitnikom narodne slobode.

„Mladost Istrana“ stoji 2 K na godinu. Pravim čudom mogu se nazvati uspjesi postignuti uporahom dvstrukog elektro-magnetičkog križa R. B. br. 86.987 gospodin Albert Müller, pošto se je mnogo ljudi osoba uporahom istog na njek rješio Glečta, Inčlaza, Erne, srđanju te živčanju i dr. bolesti, i u najzastarjelijih slujevih, što svjedoči nebrojeno zahvaljivo i prijaznico koja posjeduje gosp. Albert Müller, te koju su ne samo ljudi, nego i strukovnjaci pisali. Tako je pr. piša gosp. Dr. Pavao Szenczeg, okružni ličnik u Jas-Šent-György: Slovenski gospodin Müller! Posto se je Vaš dvstruku elektro-magnetički križ izvrstno pokozao, da išli svakom prilikom preporučili.

Stoga neka si svaki, koji na gornjim bolestima trpi, iškrov jedan s rođ nabavki, koji se kod gospod. Alberta Müllera u Budimpešti V/41 kotar Vádax ulica br. 84. dobili može.

Poziv

na III. redovitu glavnu skupštinu Draštva za štednju i zajm. u sv. Krizu (registrirano zadruge na ograničeno jamčenje) koja će se obdržavati u nedjelju dne 28. februara o. g. u 8 ure po podne u kapelanskom uredu.

Dnevni red:

- Citanje zapisnika prošlogodišnje glavne skupštine.
 - Izvještaj upravnog odbora.
 - Izvještaj nadzornog odbora.
 - Potpiska računskog zaključka za god. 1908.
 - Citanje „Zvezinog“ izvještaja o reviziji.
 - Izbor upravnog odbora.
 - Izbor nadzornog odbora i pomirnog suda.
 - Drugi prijedlozi.
- Sv. Kriz (Kastav), 14. februara 1909.
Upravni odbor.

Teletine ili govedine

dnevno svježe sjestne zadnji kraj Is. čisto 9 funti = 4 $\frac{1}{2}$, kg. kruna 3-30.
dostavlja na obće zadovoljstvo

Marija Naglerowa

— Podwoloczska (Galicija) No. 7. —

Raspis natječaja.

Polag zaključka opć. zastupstva stvarenog u sjednici od 31. prosinca 1908. raspisuje se ovime natječaj na mjesto općinskog poslužnika.

Aspiranti zato mjesto treba da dokazu:

- a) austrijsko državljanstvo;
- b) dobu od barem 20 godina;
- c) potpuno posjedovanje gradjanskih prava;
- d) zdravo fizično ustrojstvo;
- e) dobar glas i nepriskorno moralno ponašanje.

Aspiranti će površi dokazati da posjeduju tekuće specijalne sposobnosti i znanja kakova su neophodno potrebna a da se može od njih očekivati povoljno vrijeđenje posala koje će im se povjeriti.

Mjesto je definitivno potig. čl. 4 organizacionog pravilnika za opć. namještajnike.

S tim mjestom skopčana su beriva:

- a) piaca 480 K, i b) oteteta za stanarinu 48 K godišnjih. Koji to mjesto pokrije obavljati će i poslove školskoga poslužnika uz naknadu godišnjih 120 K.

Zahtjeva se poznavanje hrvatskoga jezika u govoru i pismu.

Molbe treba da se prikužu do 28. veljače 1909. inkluzive.

Nastup službe sa 1. travnja 1909.

Općinsko poglavarstvo

U BAŠKI, dne 11. veljače 1909.

Naćelnik:

B. Kaftanid v. r.

Teletine ili govedine I.a

dnevno svježe, zadnji kraj, u stegnu, 9 funti = 4 $\frac{1}{2}$, kg. čisto, kruna 3-50.

Dostavljaju na obće zadovoljstvo

RUBINSTEIN & COMP.,

Podwoloczska (Osterrreich) No. 9. —

Srite „Našu Slogu“.

OPĆINSKA ŠTEDIONICA

u BIogradu pri moru (DALMACIJA). —

Osnovana po regulativu c. k. Ministarstva u Beču, pod jamčenjem cijelokupne imovine općine Biograd i pod državnom kontrolom.

Ukamačuje uloge na štednju sa

5% čistih,

jer i porez na kamatu uloga plaća sama štedionica.

Podjeljuje hipotekarne zajmove, ekompliria mjenice i vrši ostale bankarske poslove.

Uplatne listove c. k. poštanske štedionice za ulaganje novaca šalje besplatno.

Odlikovan sa 8 srebrne kolajne u Gorici godine 1891, 1894, 1900.

Častna diploma i zlatna kolajna u Vlčmu godine 1903.

Zlatnu kolajnu i zasluzni križ u Rimu godine 1903.

Svjećarna na paru

J. Kopac, Gorica, ul. Sv. Antona br. 7.

Preporuča pred. svećenstvu, crkvenom starešinству, p. n. slavnom občinu svijetla iz priješnjeg pčelogosnog voska. Kilogram po K 5.—. Za prijejamat jasnoću i zlatna cijene.

G. trgovina preporuča svijetla za pogrebe, za božićno drvo, voštene svitci i med najostinjije vrsti uz veoma niske cijene.

Zlatni vosak kupujem u svakoj množini po najvišoj dnevnoj cijeni.

Na zahtjev šaljem cijenik franko.

SVI ONI BOLESTNI

koji nemaju apetita za jesti, koji trpe na slaboj probavi, zatvorenju, žgaravici, nadirmanju, prekomjernom stvaranju kiselino u željezu, glavobolji, grčovima, pijudi izvrstnu

„Želudčne knapljice“

Ijekarne k' „Sv. Ćiril i Metodu“ u Pazinu,

... povraćaju narušenom zdravlju prijašnju jakost i svježinu, ...
CIJEĆA · 6 bočica 2 K 60 fil.; 12 bočica 4 K 80 fil.

SVIM ONIM

koji trpe na kašiju, plućnom kataru, teškom dihanju, slobosti, blidoci, preporuča se izvrstno bakalarevo ulje pripravljeno sa željezom. Isto je tako ugodno pripravljeno, da ga i najosjetljiviji bolestnik piti može.

Cijena jednoj boci 2 krune.

Osobito se preporuča za malu djecu.

Ovi ovdje navedeni likovi dobivaju se samo u Ijekarni k' „Sv. Ćirilu i Metodu“ u Pazinu (Istra), te se raznajlu ili pouzećem — ili ako se novac unapred pošalje.

Naputak uporabe priložen je u svakoj staklenici.

Ista Ijekarna preporuča svoje bogato skladište Ijekarskih specijaliteta, mineralnih voda, svake vrsti ovoja i t. d.

Dvostruki elektro-magnetički

KRIŽ ili ZVIEZDA

R. B. broj 86967.

Telefon br. 45—22.

Jest elektro-magnetičkim načelima sastavljeni stroj, koji kod uloga, reaguju, astme (težkog disanja), nešljivanju, ruge u uhu, neurali (i.e. glavobolje (migraine) kucanja srca, zubobolje, muževne a ženske, studenti ruku i nogu, padavac (epilepsija), mokrenje, postele, nujnošću, nevrijedstvu, negativnosti, držanjem na ulju, influence ekspansije, sa boltešu hrabe, blidacu (nešljivosti) žludnina grube, beztežnost, ležljava punokrvnosti, svih vrhunih grube, hoper, chondri, tjelesnih grube, histerična, kao i kod sveobuhvatne slabosti itd. služi kao nemakljivo sredstvo, po što elektro-magnetička struja elektro djeuje, a onaj krakova, djele se rečenim bolesti u najkratčem vremenu izliječe.

Poznato je, da liječnici kod navedenih bolesti višekratno elektrosviranje lako upotrebljuje ali ipak na taj način, da jaka struja samo prolazi i povremenom kroz telo prolazi, dođe u napravu i mu struju elektro-magnetičnog križ ili zvezde R. B. br. 86967, kako je juž redeno, unjerenim natpisom nepraktično na telo djeuje, da svakoga bržim lečenju dovodi, nego li prvi postupak. — Do 20

POZIV

na redovitu glavnu skupštinu

Gospodarskog trgovackog društva u Roču

(registr. zad. na ograničeno jamčenje)

koja će biti u nedelju dne 21. februara 1909. u 10 sati prije podne u Narodnom Domu u Roču.

Dnevni red:

1. Potvrda zaključnog računa za god. 1908.

2. Izbor odbora.

3. Slučajni predlozi.

ODBOR.

ODBOR.,

ALBERT MÜLLER,

Budimpešta, V/A1. Kotar,
Vadasz-ulica br. 84.

Poziv

na redovitu glavnu skupštinu

Ročkog društva za štednju i zajmove
u Roču

(registrovano zadružno neograničeno jamčenje)

koja će se obdržavati dne 21. februara 1909. na 9 sati u jutro u društvenoj kući.

Dnevni red:

1. Potvrda zaključnog računa za god. 1908.

2. Izbor odbora.

3. Promjena pravila.

ODBOR.,

ODPREMNIČKO I KOMISIONO DRUŠTVO

„BALKAN“

d. o. s. j. u TRSTU

RIVA GRUMULA broj 14.

Telofona 2160. Brzojav: BALKANSPED.

Ziro-račun kod „JADRANSKE BANKE“ u Trstu.

Prima u svoje dobro uredjene magazine svaku vrstu gospodarskih proizvoda, daje na iste predujmove a uz vrlo povoljne uvjete i brine se za prodaju istih najkulantnije. Isto tako kupuje i prodaje svaku vrstu robe po nalogu i na račun svojih mušterija najpovoljnije. Otvara carinske kreditne, osarinjuje robu i daje zajmove na robu ležeću u javnim skladištima.

Oprema svaku vrst pošiljaka u svim pravcima točno i brzo, obavlja reklamacije i daje svako strukovno razjašnjenje i uputu brzo i budava.

Oglas dražbe.

Raspisuje se zidanje nove crkve u Podgradu putem jošlimbo.

Radnje su proračunane na K 89587-59.

Nacrt, podrobn i troškovnik i potanji ujeli su na uvid u podžupnom uredu u Podgradu.

Dostalcem smatraću da su najbolji nuditic prema uvidjavnosti podpisano.

Ima se položili 10% vadiva prije oklopljenja pogodbe.

Pisane ponude nika su uprave podpisanim najkašnje do 5. marta 1909.

Podgrad, dne 11. februara 1909.

Stavbeni odbor.

Austro-Hrvatsko parobrodarsko društvo
na dionice u Puntu.

Plovitbeni red

vrijedi od 1. veljače 1909. do oproziva.

Pruga: Rijeka-Punt.

Svaki dan osim nedjelje	Odl. i Dol.	Postaja	Dol. i Odl.	Svaki dan osim nedjelje
prije podne			po podne	
5.45	odl.	V PUNAT	dol.	4.35
6.—	dol.	Krk	odl.	4.20
6.10				4.10
6.55	dol.	Glavotok	odl.	3.25
7.—	odl.		dol.	3.20
7.30	dol.	Mališka	odl.	2.50
7.40	odl.		dol.	2.40
8.25	dol.	Omišalj	odl.	1.65
8.30	odl.		dol.	1.45
9.30		R I E K A	odl.	12.45

Pruga: Baška-Punt.

Utork. Četvrt. Subotu	Odl. i Dol.	Postaja	Dol. i Odl.	Poned. Srijedu Petak
prije podne			po podne	
4.30	odl.	V Baška	dol.	6.—
5.00	dol.	Punt	odl.	4.50

Uvjeljno pristajanje u Staroj Baški.

Pruga: Rijeka-Rab-Nerezine.

Poned. Srijedu Petak	Odl. i Dol.	Postaja	Dol. i Odl.	Utork. Četvrt. Subotu
prije podne			po podne	
7.—	odl.	VRIJEKA	dol.	4.—
7.30	dol.	Opatija	odl.	3.80
7.40	odl.		odl.	3.20
8.—	odl.	Beli	odl.	2.—
9.10	odl.		odl.	1.50
10.—	odl.	Merag	odl.	1.—
10.10	dol.	Krk	odl.	12.50
10.40	dol.		odl.	12.20
10.50	odl.		odl.	12.10

po podne

12.45	dol.	Rab	odl.	10.10
1.15	odl.		odl.	9.50
3.—	dol.	Veli Lošinj	odl.	8.05
8.10	odl.		odl.	7.50
4.—	odl.	NEREZINE	odl.	7.—

Uvjeljno pristajanje u Sv. Martina Lošinjskom.

Ravnateljstvo si pridržaje pravo — prema okolnostima — promjene plovitbenog rada.

Agencija na Rijeci kod L. Pakulića, Via Andrassy 25 PUNT, dne 15. siječnja 1909.

RAVNATELJSTVO.

Najblaži sapun za kožu
kao i proti pjegama.

Dobiva se posvuda!

Jeftino česko
PERJE

za krevete

5 kg. novo čistano K 9-60, bolja K 12—
bicke priblijice čistane, 18— " 24—
kao anteg bleće palatu.
Ulice čistane . . . 30— " 36—
raznajlje se franko pouzećen.

Zamjenjuju se i prima natrag uz naknadu tovar. troška.

BENEDIKT SACHSEL, Lobes, br. 259
posta PILSEN, Česka.

Poslovno geslo :

„Uz malo dobitak, veliki promet, istodobno samo dobra robu.“

Imati dobro iduće životu uru nije njevi priča nuda. Ipak za one, koji trebaju žepnu uru, a to je da danas ujedno prilika svaki koji praktično živi, ima samo takvu vrijednost, koja je doista pouzdana. Boje jo ne imati uru, nego li takvu, koja neće točno. D. bra i pauzdana ura čuva se od tečnosti i neugodnosti, nezbroke se bojati da će se nepotrebno vreme otvoriti potratiti. Bojšta moći će se tečno obdržavati.

Ako dakle trebate takvu uru, u tom se najbolje preporučuju dobro poznato ure kao: ORIGINAL GLASHUTTE, SCHAFFHAUSEN, OMEGA, MOERIS i ORIGINAL HOSKOP-PATENT od zlata, srebra, nikela i očala imate uvek veliki izbor na skladilu.

Ljudevit Malitzky, urar
PULA, via Sergia 65.

Daje se eventualno i na obročno odjehavanje. Veliki izbor svih dragih ura ujedno, budi to, brilante i optične izvještajne, i p. trebalo za putovanje. Posto često mjenjanje roba, to ne drži članika, dosta je količina i putovanje ujeljeno izvještajne.

Uz dobro jamčivo i preporuku ujeljeno izvještajne.

